

דווקא עכשיו: המסר של חמאס מאחורי ההודעה על מותם של בכירי הארגון

written by פרופ' קובי מיכאל | 01.01.2026

ב-29 בדצמבר 2025 פרסמה חמאס הודעה בדבר מותם של חמישה מבכיריה וביניהם אבו עוביידה דובר הארגון שהפך לסמל, מוחמד סינוואר מפקד הזרוע הצבאית, מוחמד שבאנה מפקד חטיבת רפיח וראאד סעד ממתכנני מתקפת 7 באוקטובר. עיתוי ההודעה, זמן רב לאחר הודעות רשמיות של צה"ל על חיסול אותם בכירים, מעורר על פניו תמיהה, הן בשל העיכוב של כמה חודשים בהתייחס לחלק מהאנשים והן בשל הבחירה להודיע דווקא בעת הזו ובהודעה אחת על אודות מותם של כל החמישה.

את העיכוב בהודעה ניתן להסביר בניסיון של חמאס לכרסם באמינות הודעות צה"ל בהיעדר אימות מצדם ובניסיון למנוע או לצמצם ככל שניתן דמורליזציה בקרב פעילי הארגון ופגיעה במעמד הארגון בעיני האוכלוסייה המקומית והצגתו כארגון חדיר ופגיע, וכמי ששלטונו עלול להיות בסכנה בשל הפגיעה המאוד ניכרת בהנהגת הארגון. הנהגת חמאס, זו שעוד נותרה לאחר דילול של בכיריה, נדרשה לזמן התארגנות ושיקום והיערכות למינוי המחליפים. עתה, משנתבססה מחדש שליטת הארגון במערב רצועת עזה, עלה מפלס הביטחון העצמי של הנהגת הארגון וכארגון מסודר וממושמע גם הצליח למלא את השורות במינויים חדשים, גם אם לא פורסמו כולם, מלבד מינוי דובר התנועה, שגם הוא קיבל את הכינוי הסמלי אבו עוביידה, מן סימן להמשכיות וליציבות ובעיקר לשמירת מסורת רוח הלחימה של הארגון.

כשמדובר בארגון כדוגמת ארגון חמאס, נכון יהיה להבין את מהלכיו, ובוודאי מהלך הצהרתי ודרמטי כדוגמת מהלך זה, כמהלכים מחושבים, המשרתים תכלית מאוד ברורה. לפיכך, מתבקשת השאלה בנוגע לתכלית המהלך בעת הזו דווקא. נדמה שניתן יהיה לייחס את עיתוי המהלך לפגישה המתוכננת בין הנשיא טראמפ וראש הממשלה נתניהו וללחץ המופעל על ישראל להתקדם למימוש השלב השני של תוכנית 20 הנקודות של הנשיא טראמפ. ההודעה בעיתוי הזה משדרת, בראיית הארגון, יציבות ונחישות ובעיקר ביטחון עצמי רב, שהקרנתם של אלו אמורה, בגיבוי טורקי וקטארי, להגביר את הלחץ על ישראל לרכך את דרישותיה בנוגע לפירוק חמאס מנשקו ולפירוץ הרצועה. הנהגת חמאס קולטת את הנחישות של הנשיא האמריקני להמשיך במתווה תוכניתו ואת ההסתייגות של מדינות ערביות ואחרות האמורות להשתתף בכוח הייצוב (ISF) מפני עימות עם חמאס לצורך פירוקו מנשקו, ופועלת באופן מעשי, באמצעות ביסוס שליטתה במרחב, ובאופן הצהרתי בהודעה אודות מותם של בכיריה אך דבקותה בדרך ובנרטיב ההתנגדות, למינוף הנסיבות והתנאים להבטחת הישארותה ברצועת עזה כגורם משפיע ומשמעותי שלא ניתן יהיה להתעלם ממנו.

את ההודעה ניתן להבין גם כמסר של חמאס לאוכלוסייה ברצועת עזה. מסר שמהותו ומשמעותו

הם המשכיות שהיא מעבר להישרדות. מסר של יכולת ועוצמה שהם מעבר לאינדיבידואלים כאלו או אחרים וחשובים ככל שיהיו. מסר של ארגון יציב ובעיקר ארגון המסוגל להשתקם במהירות גם כשמדובר באבדות כואבות וגדולות.

ומה ישראל צריכה להבין? נדמה שמדובר בעוד הוכחה למשימה שלא הושלמה, למטרת מלחמה שטרם מומשה. חמאס ממשיך להתקיים ולפעול, לבעוט ולהתריס ובעיקר לשלוט ולהניח את התנאים להתעצמותו מחדש. אם הארגון לא יפורק מנשקו, לא תהיה רצועת עזה מפורזת ולא תקום אלטרנטיבה שלטונית של ממש לחמאס. בהיעדר שיקום ואלטרנטיבה שלטונית לחמאס, יוכשרו התנאים לעימות הבא, שגם אם לא יהיה במאפייני 7 באוקטובר, עלול להיות מסוכן ולהצית זירות נוספות. לא יהיה גורם זולת צה"ל שיוכל להשלים את המלאכה וההנהגה הישראלית חייבת למצוא את הדרך להבטיח שכך יקרה, ומוטב היום ממחר.

פורסם ב-N12, בתאריך 01 לינואר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.